

Guide för tolkning och användning av EPD:er vid val av byggprodukter

Version 1

Mars 2026

Förord

Syftet med detta dokument är att ge information och vägledning till användare av EPD-data i samband med val av material och produkter.

Det sker mycket inom policyutvecklingen inom framttagandet och beräkningsmetodik för EPD:er. Denna guide behöver därför uppdateras löpande och versionshanteras, gärna i samverkan med användarna av EPD-data.

Stockholm 2026-03-06 (version 1)

Viktig information!

Den här guiden är en översiktlig och orienterande vägledning. Den ersätter inte en juridisk bedömning. EPD:er och bakomliggande regelverk är komplexa och kan tolkas olika beroende på omständigheterna. Byggmateriellindustrierna reserverar sig för eventuella felaktigheter eller förändringar i regelverk och rekommenderar att företag konsulterar extern expertis vid behov eller oklarheter.

Innehåll

1.	Bakgrund	4
2.	Vad är en EPD?	5
	2.1 Vad kännetecknar en EPD.....	5
	2.2 Systemgränser för EPD	5
	2.3 Generiska data vs. tredjepartsverifierade EPD:er	6
3.	Metodik för framtagande av EPD:er	7
	3.1 Standarder	7
	3.2 Programoperatörer och PCR:er	9
	3.3 Deklarerade och funktionella enheter.....	9
	3.4 Chain of Custody modeller (CoC).....	10
4.	Innehållet i en EPD	11
5.	Skillnader mellan (moder-)EPD och dotter-EPD	12
6.	Användning och tolkning av resultatet i en EPD	13
	2.1 Miljöpåverkansindikatorer i en EPD	13
	2.2 Att tänka på när man läser och använder EPD:er	14
7.	Pågående policy- och standardiseringsarbete	19
8.	Kontakt.....	19

1. Bakgrund

För att främja en hållbar omställning i bygg- och anläggningsbranschen behövs information om byggmaterial och byggprodukter som underlättar medvetna val. Både marknadskrav och nya lagkrav ökar efterfrågan på klimatdata, likväl som annan hållbarhetsinformation, om material och produkter.

Miljövarudeklarationer (*Environmental Product Declaration, EPD*) används av företag inom bygg- och anläggningssektorn för att kvantifiera material och produkters miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv. EPD-ernas produktinformation utgör viktiga underlag vid framtagning av livscykelanalyser (LCA) för hela byggnadsverk. Klimatpåverkan är en av flera sorters miljöpåverkan i en EPD och LCA.

Efterfrågan och tillgången på EPD:er har ökat kraftigt och ser ut att fortsätta öka framöver. Miljöpåverkan som kan utläsas ur en EPD har allt större betydelse vid material- och produktval. Det blir därför allt viktigare att uppgifterna är tillförlitliga och jämförbara. Detta är också viktigt ur ett konkurrensperspektiv för både materialtillverkare och för användarna av EPD:er.

Metodutveckling som syftar till att göra EPD:er mer pålitliga och jämförbara pågår, både hos EU-kommissionen och inom standardiseringen.

EPD:er är ett viktigt verktyg för att synliggöra miljöpåverkan och underlätta material och produktval. Det är samtidigt viktigt att vara medveten om att resultatet i EPD:erna inte är exakt. Det utgör en grund för jämförelser, men hänsyn måste även tas till om EPD:erna har tagits fram på ett likartat och jämförbart sätt. Dessutom bör ett holistiskt systemperspektiv beaktas vid material- och produktval, som utöver informationen i EPD:n även inbegriper andra kvalitetsaspekter och funktionskrav som inomhusklimat, energianvändning, brandsäkerhet och materialens och produkternas hållbarhet över tid i den specifika byggnaden eller anläggningen, i ett visst klimat eller med hänsyn till andra specifika förutsättningar. Vid material- och produktval är det alltså viktigt att både beakta EPD-information och andra kvalitets- och miljöaspekter som inte inkluderas i en EPD.

2. Vad är en EPD?

2.1 VAD KÄNNETECKNAR EN EPD

En EPD är ett dokument som avser att ge transparent och jämförbar information om en produkts miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv. EPD:er används frekvent vid upphandling av byggprojekt och som underlag för miljöcertifieringssystem för byggnader och anläggningar. EPD-data kan också användas för att identifiera vilka delar av produktens livscykel som har störst miljöpåverkan, som grund för optimering av design och funktion.

En EPD granskas av en oberoende part (*independently verified*). Den baseras på en **livscykelanalys** och kan innehålla information om en produkts miljöpåverkan från råmaterialutvinning, produktion, transporter, användning samt avfallshantering. En EPD presenterar olika sorters miljöpåverkans-indikatorer som exempelvis mäter potentiell påverkan från utsläpp av växthusgaser, påverkan på ozonlagret, försurnings- och övergödningspotential samt bildning av fotokemiskt ozon. EPD:er ska tas fram baserat på produktspecifika beräkningsregler, så kallade **produktkategoriregler**, PCR.

För att en EPD ska få kallas EPD ska den vara oberoende verifierad, internt eller externt, och publicerad hos en programoperatör som följer ISO 14025. Publicerade EPD:er är oftast giltiga från publiceringsdatumet och 5 år framåt. En EPD är en miljödeklaration av typ III enligt ISO 14025, vilket innebär att den är kvantitativ, standardiserad och granskad av oberoende part. Till skillnad från en traditionell miljömärkning så är en EPD en redovisning av data, inte en bedömning av prestanda eller ett betyg. Den kan tas fram oavsett hur hög eller låg produktens klimat- och miljöpåverkan är.

2.2 SYSTEMGRÄNSER FÖR EPD

EPD:er baseras på livscykelanalyser som genomförs enligt särskilda produktkategoriregler, PCR. En PCR definierar bland annat vilka delar av produktens livscykel som ska inkluderas i EPD:n, från enbart produktskedet (modulerna A1-A3) till hela livscykeln, inklusive distribution, installation, användning, avfallshantering och potentiella återvinningsvinster (modulerna A till D, eller mer specifikt A1-A5, B1-B7, C1-C4, D).

Vilka moduler som ingår i en EPD varierar alltså beroende på vilken typ av produkt den avser och vilken PCR som används. För att jämförelser mellan olika EPD:er ska vara rättvisa är det avgörande att systemgränserna är harmoniserade, det vill säga att samma delar av livscykeln, funktionell enhet och scenarier (beskrivning i sektion 3.3) ingår i jämförelsen. Det går till exempel inte att jämföra en EPD som endast omfattar A1-A3 med en som inkluderar hela livscykeln inklusive transport till byggsplats (A4), användningsfas (B) eller avfallshantering (C). Möjliga delar i livscykeln i en EPD för byggprodukter visas i figur 1.

A 1-3 Produktskede			A 4-5 Byggskede		B 1-7 Användningsskede							C 1-4 Slutskede				D Tilläggs- info
Råvaruförsörjning	Transport	Tillverkning	Transport till byggsplatsen	Bygg- och installationsprocessen	Användning	Underhåll	Reparation	Utbyte	Ombyggnad	Driftsenergi	Driftens vattenanvändning	Demontering och rivning	Transport	Restproduktbehandling	Bortskaffning	Fördelar och belastningar utanför systemgränsen
A1	A2	A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D

Figur 1: Livscykelmoduler för EPD:er för byggprodukter enligt EN 15804.

2.3 GENERISKA DATA VS. TREDJEPARTSVERIFIERADE EPD:ER

Material och produkters klimat- och miljöavtryck kan beskrivas på olika sätt, med generella, så kallade generiska data, eller med leverantörsdata i EPD:er som granskats av en oberoende part:

- **Generiska data** är *generella*, representativa eller genomsnittliga data för en hel produktgrupp. Klimatdata har exempelvis samlats i [Boverkets klimatdatabas](https://www.boverket.se/sv/klimatdeklaration/klimatdatabas)¹ och [Trafikverkets Klimatkalkyl](https://klimatkalkyl.trafikverket.se)². Uppgifterna avser inte en specifik produkt eller tillverkare, och de generiska utsläppsvärdena kan ofta vara högt (konservativt) satta för att säkerställa att klimatpåverkan inte är lägre än enskilda aktörers faktiska klimatpåverkan. Generiska data är inte verifierade enligt standarden EN 15804 och kan därför inte betraktas som EPD:er.
- **Granskade specifika leverantörsdata.** EPD:er granskade av oberoende part är *specifika* för en viss produkt, tillverkare och ibland även produktionsplats. De är framtagna i enlighet med standarderna ISO 14025 och EN 15804 samt baserade på relevanta produktkategoriregler, PCR. EPD:erna har granskats av oberoende part och publicerats av en programoperatör, vilket säkerställer transparens, spårbarhet och jämförbarhet.
- **Icke-granskade specifika leverantörsdata.** En dotter-EPD är en icke-granskad miljövarudeklaration som är baserad på en granskad och publicerad EPD (även kallad moder-EPD) som tagits fram med ett godkänt EPD-verktyg. När en dotter-EPD tas fram behöver den publicerade EPD:n vara giltig.

Skillnaden i praktiken

En EPD ger mera precisa uppgifter om en produkts klimat- och miljöpåverkan. Generiska data kan användas när en produkt saknar EPD. Utsläppsvärdena är ofta konservativt satta med högre klimatpåverkan. Det är därför sällan lämpligt att jämföra data från en EPD med generiska data, även om den generiska datan kan ge en viss indikation på klimat- och miljöpåverkans storlek.

¹ Länk till Boverkets Klimatdatabas <https://www.boverket.se/sv/klimatdeklaration/klimatdatabas>

² Länk till Trafikverkets Klimatkalkyl <https://klimatkalkyl.trafikverket.se>

3. Metodik för framtagande av EPD:er

3.1 STANDARDER

Metodiken för framtagande av EPD:er baseras på internationella och europeiska standarder för livscykelanalyser och EPD:er, som uppdateras löpande. De aktuella standarderna redovisas i tabell 1 nedan.

Benämning	Standard	Innehåll
Miljöledning - Livscykelanalys - Principer och struktur	EN ISO 14040:2006 (Amd 1:2020)	Internationell standard som beskriver <u>principer och struktur</u> för livscykelanalyser (LCA). Denna standard är relevant då EPD:er baseras på LCA.
Miljöledning - Livscykelanalys - Krav och vägledning	EN ISO 14044:2006 / A1:2018 / A2:2020	Internationell standard som beskriver <u>krav och anvisningar</u> för livscykelanalyser (LCA). Denna standard är relevant då EPD:er baseras på LCA.
Miljömärkning och miljödeklarerationer - Typ III miljödeklarerationer	EN ISO 14025:2010	Internationell standard som anger <u>principer och procedurer</u> för typ III miljömärkning och miljödeklareration (EPD).
Hållbarhet hos byggnadsverk - Miljödeklarerationer - Produktspecifika regler (PCR)	EN 15804:2012+A2:2019/ AC:2021	Europeisk standard som beskriver <u>beräkningsmetodiken</u> för EPD:er för <u>byggprodukter</u> , utifrån Product Category Rules (PCR). Denna generella metod kan kompletteras med mer specifika beräkningsregler per produktgrupp, ofta kallade complementary Product Category Rules (c-PCR).
Sustainability in buildings and civil engineering works - Core rules for environmental product declarations of construction products and services	ISO 21930:2020	<u>Internationell</u> standard som anger <u>beräkningsmetodiken</u> för EPD:er i <u>byggprodukter</u> , tjänster och systemlösning. Är viktig för tillverkare med en global marknad, skiljer sig något från 15804.
Hållbarhet hos byggnadsverk - Värdering av byggnaders miljöprestanda - Beräkningsmetod	EN 15978:2011	Europeisk standard för livscykelanalys för en <u>byggnad</u> . Standarden sätter krav på hur data från EPD:er ska förmedlas - exempelvis att EPD-data ska omvandlas för att kunna slås ut per kilo produkt.

Tabell 1. Standarder som måste följas vid framtagande av EPD:er.

Versioner av EN15804 och faktorer för GWP

Standarden EN 15804 *Hållbarhet hos byggnadsverk - Miljödeklarationer - Produktspecifika regler* beskriver hur EPD:er för byggprodukter ska tas fram. Sedan den första versionen av EN 15804 släpptes år 2012 har två tillägg (+A1 och +A2) tillkommit. Övergången från A1 till A2 skedde i de flesta EPD-verktyg under 2022. Idag används A2-versionen vid framtagning av nya EPD:er (EN 15804:2012 + **A2**:2019 / AC:2021).

Då EPD:ers normala giltighetstid är fem år kan EPD:er enligt EN 15804+A1 förekomma på marknaden till och med 2027. En viktig skillnad mellan versionerna är hur indikatorer för potentiell klimatpåverkan, mätt i form av global uppvärmningspotential, GWP, redovisas och beräknas.

EPD:er enligt den nu aktuella EN15804+A2 har 4 olika GWP indikatorer (se nedan). Beräkningarna i EN 15804+A1 har endast en faktor för GWP, som inte är identisk med någon av indikatorerna i EN 15804+A2, men som oftast liknar GWP-GHG (se nedan).

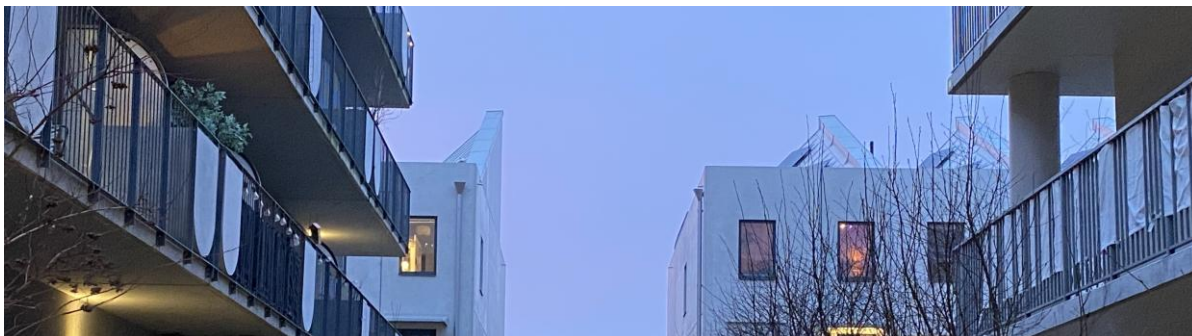
GWP indikatorer i EPD:er som följer EN15804+A2:

- **GWP - total** - Total klimatpåverkan, uttryckt som kg CO₂-ekvivalenter, CO₂e, som summerar utsläpp från fossila källor, biogena källor samt från förändrad markanvändning (LULUC). Enligt EN 15804+A2 beräknas denna som summan av GWP-fossil, GWP-biogenic och GWP-LULUC.
- **GWP - fossil** - Inkluderar växthusgasutsläpp från fossila källor såsom förbränning av olja, kol och naturgas.
- **GWP - biogenic** - Växthusgasutsläpp från biogena källor, inklusive koldioxid som tas upp eller frigörs från biomassa t ex trä, växter och biologiskt avfall, samt metan och lustgas från biologiska processer som jordbruk och kompostering. Utsläpp och upptag redovisas separat enligt EN 15804+A2 i de moduler där de sker.
- **GWP - LULUC** - Klimatpåverkan från markanvändning och förändrad markanvändning såsom; avskogning, jordbruksexpansion och markförbättringar.

Utöver dessa begrepp ställs ibland krav på redovisning av andra GWP-faktorer:

- Boverket anger att **GWP-GHG** ska redovisas i klimatdeklarationer för byggnader (även kallat GWP-IOBC). GWP-GHG inkluderar den sammantagna effekten av utsläpp av växthusgaser, exklusive upptag och utsläpp av biogen koldioxid. Denna indikator är inte en egen indikator enligt EN 15804.
- I det reviderade Energiprestandadirektivet ska **livscykel-GWP** för nya byggnader beräknas och deklarerar i energideklarationen (EPC). Beräkningen följer i nuläget bilaga III, EN 15978 och Level(s) 1.2. EU-kommissionen preciserar metodiken i en [delegerad akt](https://energy.ec.europa.eu/document/download/a13f9997-fe46-40ec-b158-86149e978624_en?filename=C_2025_8723_1_EN_ACT_part1_v5.pdf) som publicerades i december 2025.³

³ Delegerad akt om nationella beräkningar av livscykel-GWP (2025) https://energy.ec.europa.eu/document/download/a13f9997-fe46-40ec-b158-86149e978624_en?filename=C_2025_8723_1_EN_ACT_part1_v5.pdf

3.2 PROGRAMOPERATÖRER OCH PCR:ER

En **programoperatör** för EPD:er är ansvarig för att administrera och hantera processen för att ta fram och publicera miljövarudeklarationer enligt etablerade standarder, såsom ISO 14025 och EN 15804.

För att en EPD ska kunna publiceras krävs att den hanteras genom en programoperatör (exempelvis svenska EPD International som drivs av IVL, EPD Norge eller EPD Danmark. Programoperatören behöver ta fram så kallade **produktspecifika regler**, PCR, *Product Category Rules*. Detta är regler som definierar hur en EPD ska beräknas för en viss produktkategori.

Mer information om programoperatörer och PCR:er finns i Byggmaterialindustriernas [EPD handbok för tillverkare av byggmaterial](#).

3.3 DEKLARERADE OCH FUNKTIONELLA ENHETER

EPD:er presenterar potentiell miljöpåverkan per enhet (t.ex. ton, liter, meter).

För att EPD-data ska vara användbara och jämförbara behöver enheten vara tydligt definierad och anges av tillverkaren. Detta är ett krav enligt EN 15804+A2 (§7.1 b).

Det finns två typer av enheter:

- **Funktionell enhet** används när produktens funktion kan definieras tydligt, vilket gör det möjligt att relatera miljöpåverkan till en given nytta över en viss tid. Exempel: "värmeisolering för 1 m² vägg under 50 år" eller "transport av 1 ton gods i 1 km".
- **Deklarerad enhet** används när produkten kan användas på olika sätt och inte har en entydig funktion. Den deklarerade enheten beskriver miljöpåverkan för en viss mängd produkt, till exempel 1 kg cement eller 1 meter rör. Detta är vanligt i byggsektorn där funktion kan variera beroende på hur produkten används i byggnaden, och där leverantören därför väljer att inte inkludera produktens användningsfas.

I många EPD:er, särskilt för byggprodukter enligt EN 15804, används deklarerad enhet. Produkternas funktion och användningsområde behöver då beaktas innan produkter kan jämföras med varandra.

3.4 CHAIN OF CUSTODY MODELLER (COC)

Chain of custody är en process för att följa material genom leveranskedjan, där ingående och utgående materialflöden matchas under en specifik tidsperiod. Exempelvis kan det röra sig om vilken andel av en produkt, dess innehåll eller insatsvaror (exempelvis energi), som är miljöcertifierade, biobaserade eller återvunna.

Chain of custody modeller kan liknas vid ett redovisningssystem för materialflöden, och kallas även spårbarhetsmodeller. Syftet med *chain of custody-modeller*, även vid framtagande av EPD:er är att säkerställa tillförlitlig och transparent spårning av material och miljödata genom försörjningskedjan, från råvara till slutprodukt.

Mer information om Chain of custody-modeller finns i i Byggmaterialindustriernas [EPD handbok för tillverkare av byggmaterial](#).

4. Innehållet i en EPD

En EPD är en sammanfattning av ett LCA dokument som redovisar icke-konfidentiell information om en produkts miljöpåverkan. Utgångspunkten för regelverket om EPD:er är att de ska vara standardiserade, jämförbara och trovärdiga. Exakt vad en EPD innehåller bestäms av programoperatören och de standarder EPD:n baseras på. Därför kan informationen skilja sig åt mellan olika programoperatörer.

EPD rapporten ska referera till en bakomliggande LCA rapport, standarder och annan information som använts vid framtagande av EPD:n. Innehållet är strukturerat enligt följande:

Innehållet i en EPD brukar vara strukturerat i dessa avsnitt	
Allmän information	Inkluderar namn på produkten, vem som tillverkat den och äger EPD:n, giltighetsdatum, EPD:ns registreringsnummer, information om programoperatören, vilka regler och standarder som följts, vem som utfört LCA:n och vilken process som använts samt vem som granskat EPD:n.
Information om produkten	Informationen om produkten innefattar en beskrivning av vad det är för produkt, hur den används, vart den tillverkas och annan teknisk information. Om den deklarerade eller funktionella enheten är annat än viktenhet ska det finnas en omräkningsfaktor. Det ska även framgå om EPD:n gäller för en specifik produkt eller medelprodukt. Under produktinformation ingår oftast en utförlig beskrivning som ger förutsättningar för jämförelse med liknande produkter.
Innehållsförteckning	En EPD ska beskriva vilka material som ingår i produkten och förpackningen, samt mängder, andel återvunnet material och biogent kol.
LCA information	Här delges information om hur livscykelanalysen är framtagen samt vilka LCA eller EPD verktyg som har använts. Vilken LCA data som har använts för material, energi och processer, vilken enhet som resultatet är beräknat för (deklarerad eller funktionell enhet). Vilka livscykelkedan(moduler) som är inkluderade i beräkningen samt ett processdiagram som visar vilka steg som ingår i de olika modulerna. Den här delen kan se olika ut mellan olika programoperatörer och ger en bättre bild vid jämförelse mellan EPD:er.
Beskrivning av scenarion	Scenarion används i moduler som ligger längre fram i tiden där det råder större osäkerheter om vad som kommer ske och vilka resurser som faktiskt kommer användas. Scenarierna ska vara baserade på dagens teknik och med underbyggd information.
Resultat av miljöpåverkan, resursanvändning och utflöden	Resultatet av livscykelanalysen redovisas i tabellform med miljöpåverkan, resursanvändning och utflöden över alla inkluderade moduler.
Eventuell tilläggsinformation	Det finns en möjlighet att lägga till information i EPD:n som ger en ytterligare beskrivning en vad som är obligatoriskt. Det kan exempelvis handla om en miljömärkning eller fördjupad information om resultatet.
Referenser	EPD rapporten ska referera till bakomliggande LCA rapport, standarder och annan information som har använts vid framtagandet av EPD:n.

Tabell 2: Vanligt förekommande delar i en EPD.

5. Skillnader mellan (moder-)EPD och dotter-EPD

En fullständig EPD, en så kallad moder-EPD kan ligga till grund för framtagning av dotter-EPD:er, om olika varianter av samma produkt har olika miljöpåverkan.

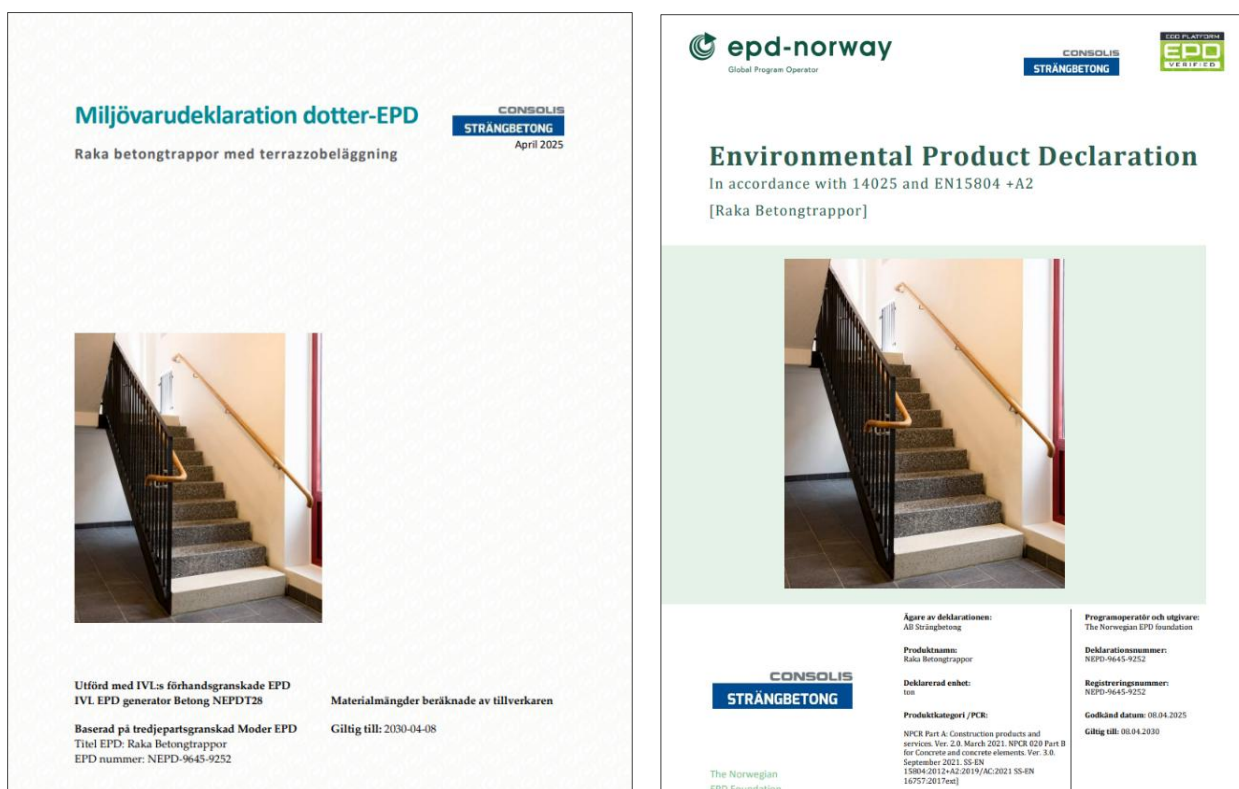
Dotter-EPD:er underlättar därmed framtagandet av miljödata hos produkter som har varierat innehåll eller varierande klimatpåverkan. I en dotter-EPD ska skillnaden mellan moder- och dotter-EPDn alltid framgå.

Fabriksbetong är ett exempel. Vid ett hus- eller anläggningsprojekt kan det finnas många olika betongtyper. Ofta vill man ha så specifika data som möjligt för att påvisa effekten av klimatreducerande åtgärder.

Skillnaden mellan en moder-EPD (publicerad EPD) och en dotter-EPD är ofta receptet. Hos fabriksbetong kan det exempelvis röra sig om skillnaden mellan olika cementmängder, men dotter-EPD:er kan också ta fram för att visa skillnader i transporter till byggarbetsplatsen.

Dotter-EPD:er accepteras som verifikat av bland annat Trafikverket och Boverket. För mer information, se deras respektive hemsida.

En dotter-EPD kan tas fram av alla som använder ett EPD-verktyg.

Figur 2: Dotter-EPD till vänster och tillhörande moder-EPD till höger.

6. Användning och tolkning av resultatet i en EPD

EPD-data utgör viktig information vid val av material och produkter. Det är därför viktigt att vara medveten om hur EPD-datan är framtagen och vilka faktorer som kan påverka den.

Vid jämförelser av byggmaterial och byggprodukters EPD-data är det viktigt att ta hänsyn till vilka avgränsningar, scenarion och moduler EPD:erna baseras på.

Det är också viktigt att beakta ett helhetsperspektiv när EPD-datan används. Vilken funktion ska produkten fylla, vilken kvalitet ska uppnås och med vilken produkt eller vilka kombinationer av produkter och vilka resulterande klimatavtryck kan det ske?

2.1 MILJÖPÅVERKANSINDIKATORER I EN EPD

En EPD ger information om olika miljöpåverkansindikatorer, exempelvis potentiell miljöpåverkan från utsläpp av växthusgaser under produktens livscykel, påverkan på ozonlagret, försurnings- och övergödningspotential samt bildning av fotokemiskt ozon.

Totalt finns 13 obligatoriska miljöpåverkansindikatorer, enligt 15804+A2. Som även beskrivits i avsnitt 3.1 så är de centrala klimatindikatorerna:

1. GWP - total, Global Warming Potential total
2. GWP - fossil, Global Warming Potential fossil fuels
3. GWP - biogenic, Global Warming Potential biogenic
4. GWP - LULUC, Global Warming Potential land use and land use change

Förutom de 13 obligatoriska indikatorerna finns ett antal ytterligare miljöpåverkansindikatorer som är obligatoriska att beräkna, men frivilliga att redovisa i EPD:n (om inte reglerna för den aktuella produktkategorin, PCR:en, säger något annat). EPD:n ska också redovisa ett antal andra indikatorer kopplade till primärenergianvändning, avfall med mera.

GWP-GHG (även kallad GWP-IOBC) är en indikator som används i svenska klimatdeklarationer för byggnader. Den är inte en obligatorisk kärnindikator enligt EN 15804+A2. Det är en indikator som ansetts relevant och därför införs av vissa programoperatörer (t.ex. EPD Norge och EPD International). Denna indikator kan därför inte förväntas finnas med i EPD:er från programoperatörer i länder där den inte efterfrågas, utan redovisas där programoperatören kräver eller tillåter den.

2.2 ATT TÄNKA PÅ NÄR MAN LÄSER OCH ANVÄNDER EPD:ER

För att kunna tolka och använda data från EPD:er på ett tillförlitligt, konsekvent sätt krävs god förståelse för bakomliggande antaganden, metodik och standarder. Ofta står angivet i EPD:n att det inte alltid är möjligt att jämföra två produkter inom samma produktgrupp. Jämförelser av EPD-data bör alltid göras med eftertanke och försiktighet.

En vanlig anledning till att det kan vara svårt att jämföra EPD:er är att det gjorts olika val och antaganden när de togs fram. För att kunna jämföra och tolka EPD:er behöver de baseras på samma metod och regler och produkterna behöver ha samma tekniska funktion.

Enligt ISO 14025 ska EPD:er jämföras i det sammanhang där produkten används, till exempel i en specifik byggnad och utifrån den funktion som byggprodukten har i denna. En produkt med högre utsläpp per kg kan ändå ha lägre klimatpåverkan i ett livscykelperspektiv, om den behövs i mindre mängd eller har en längre livslängd. Valet av produkt bör därför göras utifrån byggnaden eller anläggningens helhet, funktion och förutsättningar.

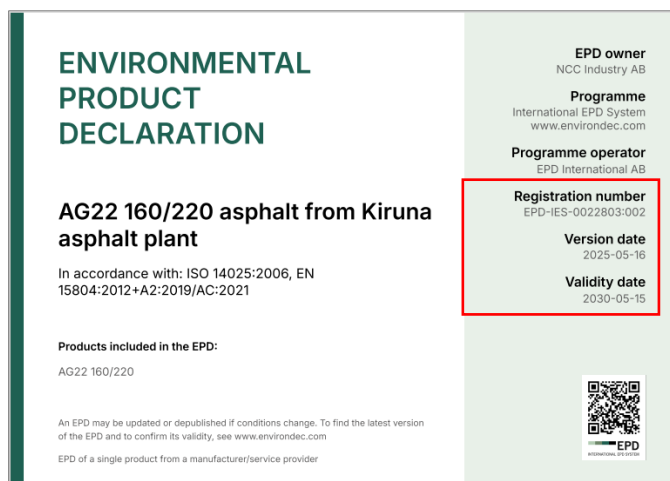
Samtidigt är jämförelser viktiga, exempelvis vid projektering, när man rekommenderar leverantör och vid inköp, för att välja den produkten som har lägst klimatpåverkan eller vid anbud när beställare har klimatkrav. När information hämtas ur en EPD behöver krav som ställs från myndigheter, beställare och certifieringssystem också ofta beaktas.

Nedan följer ett antal väsentliga aspekter att ta hänsyn till, både vid analys, jämförelser och praktisk användning av EPD:er i byggprojekt.

1. Kontrollera att EPD:n är giltig

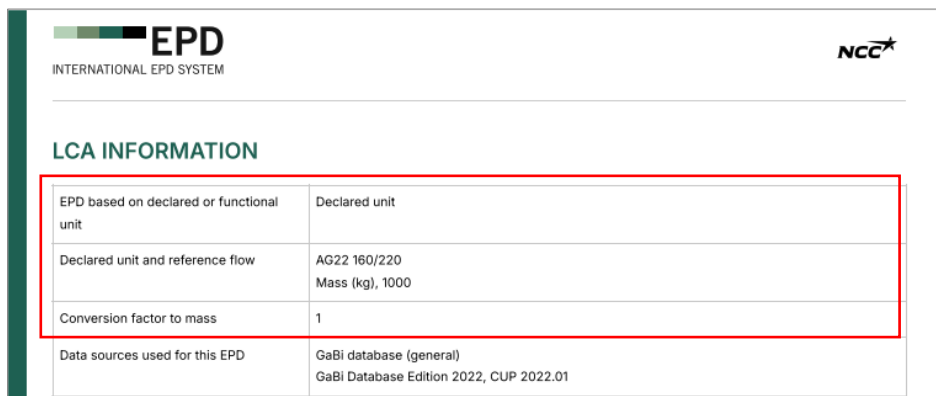
En giltig EPD innehåller ett registreringsnummer, har en aktuell giltighetstid och är komplett (kontrollera alltid att alla sidor som ska vara med är med).

EPD:er har begränsad giltighet (vanligen 5 år). Särskilt om EPD:n används som beslutsunderlag är det viktigt att kontrollera att EPD:n är giltig. Det kan vara svårt att kontrollera att leverantören producerat produkten under giltighetstiden. Det brukar därför räcka att kontrollera att EPD:ns giltighet på leveransdagen. Om EPD:n har kort tid kvar till utgångsdatumet vid upphandlingen bör man kontakta leverantören för att säkerställa att EPD:n uppdateras i samband med att den går ut.

2. Använd rätt enhet

Var noga med enheter. För att kunna jämföra EPD:er eller använda datan i beräkningar krävs det att EPD-datan har samma enhet som den som används för den funktion byggprodukten planeras ha i byggnaden. För isolering brukar exempelvis den deklarerade enheten i en EPD vara 1 m² yta med ett visst värmemotstånd (R-värde). I vissa fall kan man behöva räkna om resultatet. Om den deklarerade eller funktionella enheten inte är i kg finns det ofta en omräkningsfaktor i EPD:n som gör det möjligt att räkna om den till önskad enhet.

The screenshot shows the 'LCA INFORMATION' section of an EPD form. It contains a table with the following data:

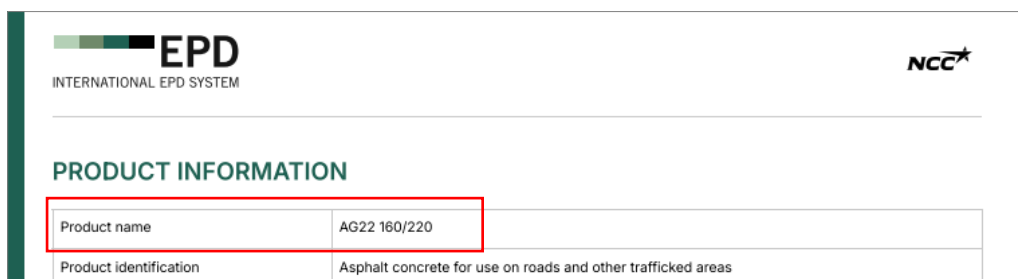
EPD based on declared or functional unit	Declared unit
Declared unit and reference flow	AG22 160/220 Mass (kg), 1000
Conversion factor to mass	1
Data sources used for this EPD	GaBi database (general) GaBi Database Edition 2022, CUP 2022.01

3. Kontrollera att EPD:n gäller för den produkten som ska användas eller har använts

I EPD:n ska det framgå om beräknat värde gäller för en specifik produkt, medelprodukt eller sektorprodukt.

Kontrollera att den produkt som används i ditt projekt eller anges i ett anbud överensstämmer med den produkt som anges i en viss EPD. Om en så kallad medel-EPD erhålls, kontrollera att produkten och den fabrik där den producerats täcks av den aktuella medel-EPD:n.

Ibland kan en EPD innehålla resultat för en representativ produkt (specifik produkt) och ange omräkningsfaktorer för andra produktvarianter i en tabell. För att undvika fel i klimatberäkningar är det viktigt att läsa hela EPD:n och säkerställa att rätt värde används för den specifika produkt som ingår i byggnaden - inte bara EPD:ns sammanfattning eller standardvärde.

The screenshot shows the 'PRODUCT INFORMATION' section of an EPD form. It contains a table with the following data:

Product name	AG22 160/220
Product identification	Asphalt concrete for use on roads and other trafficked areas

4. Vid jämförelser - kontrollera teknisk prestanda

En förutsättning för att kunna jämföra flera produkter är att dessa är utbytbara, och har liknande teknisk prestanda. Exempelvis så ska fabriksbetong som ska användas i en bro uppfylla vissa tekniska krav, både hållfasthetskrav och miljökrav. En jämförelse av miljöprestanda mellan flera produkter behöver uteslutande baseras på produkter som uppfyller de tekniska kraven. I en EPD ska det, under kapitlet om produktinformation, framgå vilken teknisk prestanda produkten har.

PRODUCT INFORMATION

Product name	AG22 160/220
Product identification	Asphalt concrete for use on roads and other trafficked areas
Product description	The asphalt mixture include 30 % recycled asphalt (RA) and produced at the declared plant are hot mix asphalt (HMA). The main components of the asphalt mixtures are mineral rock aggregates, bitumen and additives. Additives include adhesive agents, such as amines or hydraulic binders. Since asphalt mixture comprise valuable resources and can be recycled, all milled or excavated clean asphalt is recycled. Accordingly, RA is normally added to the asphalt mixture, replacing virgin aggregate and virgin bitumen.
Technical purpose of product	Asphalt plants manufacture asphalt mixtures for paving purposes.

5. Kontrollera att modulerna överensstämmer

Var noga med vilka moduler som ska vara med i analysen. Under kapitlet "system boundary" framgår det vilka moduler som är inkluderade i EPD:n.

SYSTEM BOUNDARY

Description of the System boundary	Cradle to gate with modules C1-C4 and module D (A1-A3 + C + D).														
Excluded modules	No, there is no excluded module, or there are no excluded modules														

	Product stage			Construction process stage		Use stage							End of life stage				Beyond product life cycle
	Raw material supply	Transport	Manufacturing	Transport to site	Construction installation	Use	Maintenance	Repair	Replacement	Refurbishment	Operational energy use	Operational water use	De-construction demolition	Transport	Waste processing	Disposal	Reuse-Recovery-Recycling-potential
Module	A1	A2	A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
Modules declared	X	X	X	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	X	X	X	X	X
Geography	Europe	Europe	Sweden	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	Sweden	Sweden	Sweden	Sweden	Sweden
Share of specific data		27%		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Variation - products		0%		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Variation - sites		0%		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6. Använd rätt miljöindikator

Det finns i dagsläget publicerade EPD:er som är baserade på både EN 15804+A1 och EN 15804+A2 (den senare är den gällande versionen⁴). A2 gäller för nya EPD:er och övergången från A1 till A2 skedde hos de flesta programoperatörer under 2022. Eftersom EPD:er normalt gäller i fem år kan A1-EPD:er förekomma på marknaden till och med år 2027.

En viktig skillnad mellan versionerna är hur indikatorer för potentiell klimatpåverkan redovisas och beräknas - därför är A1- och A2-EPD:er inte direkt jämförbara. Exempelvis finns det i A1 versionen bara ett GWP-värde. Oftast är det GWP-värdet samma som GWP-GHG men det händer även att det inkluderar upptag av biogen koldioxid.

INTERNATIONAL EPD SYSTEM

ENVIRONMENTAL PERFORMANCE

The estimated impact results are only relative statements, which do not indicate the endpoints of the impact categories, exceeding threshold values, safety margins and/or risks.

Mandatory environmental performance indicators according to EN 15804

Impact category	Indicator	Unit	A1-A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
Climate change - total	GWP-total	kg CO ₂ eq.	1.39E+1	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	2.19E+0	3.79E+0	0.00E+0	0.00E+0	-4.29E+0
Climate change - fossil	GWP-fossil	kg CO ₂ eq.	1.39E+1	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	2.17E+0	3.75E+0	0.00E+0	0.00E+0	-4.29E+0
Climate change - biogenic	GWP-biogenic	kg CO ₂ eq.	0.00E+0	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	0.00E+0	0.00E+0	0.00E+0	0.00E+0	0.00E+0
Climate change - land use and land-use change	GWP-luluc	kg CO ₂ eq.	2.79E-2	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	1.90E-2	3.47E-2	0.00E+0	0.00E+0	-7.63E-4

EPD

INTERNATIONAL EPD SYSTEM

Additional mandatory environmental performance indicators

Impact category	Indicator	Unit	A1-A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
Climate change - GWP-GHG	GWP-GHG ¹	kg CO ₂ eq.	1.39E+1	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	2.19E+0	3.79E+0	0.00E+0	0.00E+0	-4.29E+0
Acronyms	GWP-GHG = Global warming potential greenhouse gas.																
General disclaimer	It is discouraged to use the results of modules A1-A3 without considering the results of module C.																
Disclaimer 1	The GWP-GHG indicator is termed GWP-IOBC/GHG in the ILCD+EPD+ data format. The indicator accounts for all greenhouse gases except biogenic carbon dioxide uptake and emissions and biogenic carbon stored in the product. As such, the indicator is identical to GWP-total except that the CF for biogenic CO ₂ is set to zero.																

7. Vid användning av betong- och cementprodukter - kontrollera brutto eller netto

För att harmonisera redovisningen av klimatprestanda för cementprodukter i Europa så redovisas svenska EPD:er för cementprodukter sedan i juli 2025 med nettoredovisning (net) i stället för bruttoredovisning (gross). Miljöpåverkan från alternativa bränslen redovisas inte längre i cementprodukternas EPD:er, utan hos aktören där utsläppen faktiskt uppstår - vanligtvis avfallsproducenten. Minskningens storlek beror på mängden sekundära bränslen som används vid cementproduktionen. Detta följer standarden EN 15804 och principen om att förorenaren ska betala.

Lägre net-värden för cement resulterar i att EPD:er för fabriksbetong och prefabricerade betongprodukter får lägre värden, i storleksordningen 5 till 10 procent per m³ eller ton produkt.

Under en övergångsperiod kommer det finnas både brutto- och netto-värden på marknaden. Vid en jämförelse mellan EPD:er behöver man därför vara uppmärksam på vilken beräkningsmetod som använts, så att bruttovärden jämförs med bruttovärden, och nettovärden med nettovärden.

⁴ Fullständigt namn på den nu gällande versionen är EN 15804:2012+A2:2019/AC:2021.

8. Notera att det kan finnas skillnader pga. olika PCR:er, metoder, LCA data och antaganden

Andra aspekter utöver ovan nämnda som kan ha betydelse för resultatet i en EPD är vilka antaganden som använts, vilken PCR som nyttjats, vilka LCA data EPD:n baseras på och vilken metod som tillämpats (exempelvis för val och allokering av eltyp). Det kan vara komplicerat att ta hänsyn till dessa aspekter vid tolkning av en EPD. Dessutom kan storleksskillnaden vara omöjlig att få fram. Därför kan det vid jämförelser vara bra att ha med sig att det finns en osäkerhet i resultatet.

Exempel 1: Tre "olika typer" av el kan användas vid en beräkning - ursprungsmärkt el, residualel och landsmedel-elmix. När ursprungsmärkt el inte köps av tillverkaren används i stället antingen residualel eller landsmedel-elmix. Vilket som får användas bestäms av programoperatören. Vid beräkning av klimatpåverkan hos en el-intensiv produkt kan det ge en signifikant skillnad. Det kan vara svårt att utläsa hur stor påverkan detta har på uppgifterna i EPD:n.

Exempel 2: Vid framtagande av EPD:er bör det eftersträvas att få så korrekt och specifik data som möjligt från leverantörer och från den egna produktionen. När sådan information saknas används i stället generisk data, det vill säga schablonvärden från etablerade databaser. Vanliga källor för generiska dataset är Ecoinvent och Sphera (tidigare GaBi). Eftersom dessa databaser bygger på olika antaganden och geografiska förhållanden kan data skilja sig åt för samma material och produkt, vilket påverkar slutresultatet i EPD:n.

INTERNATIONAL EPD SYSTEM

ELECTRICITY USED IN THE MANUFACTURING PROCESS IN A3		
Type of electricity mix	Specific electricity mix as generated, or purchased from an electricity supplier, demonstrated by a contractual instrument	
Energy sources	Hydro	100%
	Wind	0%
	Solar	0%
	Biomass	0%
	Geothermal	0%
	Waste	0%
	Nuclear	0%
	Natural gas	0%
	Coal	0%
	Oil	0%
	Peat	0%
	Other	0%
Climate impact (GWP-GHG):	0.01 kg CO ₂ eq./kWh	

9. Stämma av med beställare avseende spårbarhetsmodeller (CoC)

Om en chain of custody-modell har använts i en EPD är det viktigt att det framgår tydligt. Kontrollera med kravställare vad som gäller.

7. Pågående policy- och standardiseringsarbete

Krav på livscykelbaserade miljödata - inklusive EPD:er - ökar snabbt i takt med ny lagstiftning både nationellt och från EU. Denna utveckling innebär att behovet av tillförlitliga och harmoniserade EPD:er växer, både för produktutveckling och uppfyllande av regelverk. Mer information finns i [EPD-handboken för byggmaterialindustrin](#) där de viktigaste policyprocesserna och standardiseringsinitiativen, som påverkar hur EPD:er tas fram och används, sammanfattas.

8. Kontakt

Denna guide är framtagen av branschorganisationen Byggmaterialindustrierna i nära samverkan med medlemmar och beställare och användare av byggmaterial och byggprodukter.

Kontakta oss om ni har frågor om rapporten och dess innehåll.

Byggmaterialindustrierna

Veronica Koutny Sochman, vd

Telefon: +46 70 176 14 01 / +46 8 783 84 22

E-post: veronica.sochman@byggmaterialindustrierna.se

Hemsida: www.byggmaterialindustrierna.se